

Péče o válečné poškozenecé. — Nemocenské a úrazové pojištění.

(Sděluje dr. J. Tučný.)

Dodatečná přihláška o lékařskou prohlídku a o přiznání důchodu. K § 1 a 2 zák. č. 146/1923 Sb. z. a n. Ustanovení § 2 zák. č. 146 z r. 1923 nezakládá právního nároku pro osoby tam uvedené, by jim byla povolena dodatečná přihláška o důchodu. (Nález Nejv. spr. s. z 10. dubna 1926, č. 7501/26; srv. též nálezy Nejv. spr. soudu z 16. června 1925, č. 12190/25 a z 12. října 1925, č. 1234/25.)

Včasnost přihlášky jest posouditi podle doby, kdy došla k úřadu povolanému k přijetí přihlášky a není proto vadou řízení, že nebyl proveden důkaz o tvrzení stížnosti, že přihláška byla podána prostřednictvím obecního úřadu. Byla-li přihláška zaslána prostřednictvím obecního úřadu, učinila tak stěžovatelka na své vlastní nebezpečí. Podle § 26 zák., č. 142/1920 Sb. z. a n., je k přijetí přihlášky jediné příslušným okresní úřad pro péči o vál. poškozenecé. Podle § 27 zák., č. 142/1920, jest, byl-li nárok ohlášen u nepříslušného úřadu, tento úřad sice povinen co nejrychleji předložiti přihlášku příslušnému úřadu, ale poškozenec nemá nároku na náhradu, byla-li nesprávným podáním zmeškána promlčecí lhůta uvedená v § 28 cit. zák. (Nález Nejv. spr. soudu z 11. května 1926, č. 9803/26.)

Příslušnost správního úřadu rozhodovati o dodatečné přihlášce o důchod podle § 2 zák. č. 146/1923 Sb. z. a n. Referát ministerstva sociální péče pro Podkarpatskou Rus, pokud se týče zemský úřad pro válečné poškozenecé není vzhledem k předpisu § 2 zákona z 4. července 1923, č. 146 Sb. z. a n., kompetentním rozhodovati o dodatečných přihláškách o důchod válečných poškozeneců pod tíž předpis spadajících, poněvadž k rozhodování tomu je podle citov. § 2 výlučně povoláno ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí. Pro přihlášky, které byly podány od osob v § 2 zák. č. 146/23 jmenovaných po uplynutí lhůty v §§ 28 a 29 zákona č. 142 z r. 1920, resp. v § 1 zákona č. 310 z r. 1921 uvedené, je co do kompetence úřadu směrodatna jediné norma § 2 zákona č. 146 z r. 1923, nikoli norma § 30 zákona č. 142 z r. 1920 o příslušnosti zemského úřadu pro válečné poškozenecé, a že přihlášky spadající pod § 2 posléz citov. zákona nemohou být se zřetelem na tento zvláštní a výjimečný předpis posuzovány jako přihlášky podané podle zákona č. 142/1920. Výrok zemským úřadem pro válečné poškozenecé v této věci vydaný je podle toho, co uvedeno, výrokem úřadu nepřislušného a proto výrokem zmatečným. Poněvadž z výroku zemského úřadu pro válečné poškozenecé jest podle norem zákona č. 142/20 ve znění zákona č. 39 z r. 1922 pořad instancí k ministerstvu sociální péče přípustný, náleželo žalovanému úřadu, aby o opravném prostředku k němu stěžovatelem podaném jako instance nadřízená rozhodl, při tom však především k zmatečnosti výroku zemského úřadu pro válečné poškozenecé pro jeho inkompetenci přihlédl, výrok ten odstranil a sám ve věci jako jediná instance, po případě v dohodě s ministerstvem financí, rozhodl. (Nálezy Nejv. spr. soudu ze 4. května 1926, č. 9521/26 a 9522/26. Viz též nález téhož soudu ze 4. května 1926, č. 9369.)

K pojmu »válečný poškozenec« ve smyslu zákona č. 142/1920 Sb. z. a n. Zákon z 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., stanoví v odst. 1. § 1, že váleční poškozenecí světové války (§ 1 zákona ze dne 8. dubna 1919, č. 199 Sb. z.

a n.) mají nárok na požitky z pokladny státní podle ustanovení tohoto zákona. Válečnými poškozcenci ve smyslu tohoto zákona jsou tedy osoby, jež zákon z 8. dubna 1919, č. 199, v § 1 za válečné poškozence uznává, totiž invalidé sub lit. a) blíže definovaní, dále sub lit. b) příslušníci osob uvedených pod lit. a), k jejichž výživě jsou tyto osoby po zákonu povinny přispívat, a sub lit. c) pozůstalí po zemřelých nebo nezvěstných osobách uvedených pod lit. a), na jejichž výživu tyto osoby za života byly po zákonu povinny přispívat. Na všechny tyto válečné poškozence vztahují se ustanovení daná v čl. I. §§ 1 až 5 zákona č. 142/20, neboť ustanovení ta platí podle nadpisu hlavy I. zákona i podle 1. odst. § 1 pro všechny osoby, které mají nárok na požitky válečných poškozcenců a stanoví předpoklady, za kterých a pokud přísluší požitky podle tohoto zákona válečným poškozcencům v § 1 zákona č. 199/19 jmenovaným. Pojem invalidy neb osoby ve válce padlé nebo zemřelé jest užší pojmu »válečný poškozenec«, kterýž pojem zahrnuje v sobě i příslušníky invalidů a pozůstalé po osobách ve válce padlých a zemřelých. Zákon č. 142/20 také přesně rozeznává oba tyto pojmy (arg. §§ 7 až 12, kde se mluví jen o invalidech, pak § 13, kde se mluví o padlém nebo zemřelém a dále o invalidovi). Z toho je zřejmo, že všude tam, kde zákon č. 142/20 mluví o válečném poškozcenci, má na mysli válečného poškozence ve smyslu § 1 zákona č. 199/19, tudíž nejen invalidu neb osobu ve válce padlou nebo zemřelou, nýbrž také příslušníky, resp. pozůstalé v § 1 citovaného zákona sub lit. b) a c) jmenované. Ustanovení v §§ 2 a 5 zákona č. 142/20 obsažená zakládají se na myšlence, že stát chce poskytnouti důchod jen těm válečným poškozcencům, kteří nemají zabezpečené existenční minimum z vlastních příjmů nebo z příjmů osob, jež jsou povinny přispívat k jejich výživě. Vztahují se proto i ustanovení § 4, odst. 1. a 2. zákona č. 142/20, na všechny válečné poškozence a je názor, že odst. 2. § 4 vztahuje se jen na invalidy proto, že stanoví podmínku aspoň 50 proc. neschopnosti k výdělku, mylným. (Nález Nejv. správ. soudu ze 4. června 1926. č. 11.836/26.)

Důchod předků. K § 25 zák. č. 142/1920 Sb. z. a n. Nárok na důchod předků činí cit. zákon závislým na podmínce, že předek je výdělku neschopný a že osoba, od níž předek nárok odvozuje, podstatně přispívala k jeho výživě, nebo že by tak činila, kdyby byla na živu. Tendenci tohoto zákona a novely k němu ze dne 25. ledna 1922. č. 39 Sb. z. a n., jest, poskytnouti aspoň částečnou náhradu za újmu, vzniklou úmrtím nebo výdělečnou neschopností živitele, ale jen tenkrát, když poškozená osoba nezbytně potřebuje této částečné náhrady k uhájení existence. To je patrné zejména ze všeobecných ustanovení zákona o požitcích válečných poškozcenců o osobách, které mají nárok na požitky zejména z §§ 2 a 4 ve znění zákona č. 39 ex 1922, podle nichž nárok na důchod válečných poškozcenců nepřislší, když je výživa válečného poškozence zabezpečena vlastním příjmem v určité minimální výši, nebo když příjem takový mají rodiče nebo předkové, kteří jsou podle zákona povinni přispívat k výživě válečného poškozence, v kterémžto případě se válečnému poškozcenci započítává onen díl příjmu jeho ascendentů, jenž, vypočten podle počtu členů rodiny, by na válečného poškozence připadl. Z těchto základních ustanovení plyne, že podle tendence zákona i za podmínek v § 25 zákona č. 142/1920 stanovených nepřislší nárok na důchod tomu předku, jehož potřebná výživa je zabezpečena buď jeho vlastním příjmem, nebo příjmy osob, které jsou podle zákona povinny opatřovati jemu potřebnou výživu. Nárok na dů-